

marfă¹; în 1835, Ivancea Abagiu ot Sărata se judecă cu Docea din Sărata pentru 1 120 de lei²; Ivan sin Stoian, băcan în oraşul Buzău, are trei băieţi în prăvălie³; în 1838, brutarul bulgar Chiru sin Dobre are 2 lucrători³; Enache sin Jălescu, bogasier, are 3 băieţi în prăvălie³.

Catagrafia din 1838 ne arată că, la acea dată, se găseau în oraşul Buzău, între coloniştii bulgari: 7 croitori, 5 cârciumari, 3 cizmari, 2 băcani, 2 cojocari, 2 lemnari, 2 abagii, 2 dulgheri, 2 căldărari, 2 brutari, 2 neguţatori, 2 arendaşi, 1 boiangiu, 1 bogasier, 1 cavaf, 1 braşovean, 1 rotar, 1 fierar, 1 simigiu, 1 calpacciu şi 1 rachier, în total 42, dintre care 17 erau patentari, alţii 11 cu ateliere (poate şi prăvălii), în care lucrau 23 de ucenici, calfe şi lucrători, bulgari de origine⁴.

Datele acestea, adăugate la cele privitoare la grădinari, ni-i prezintă pe coloniştii bulgari ca pe o categorie socială bine orientată în toate ramurile procesului de producţie de la oraş; ei preluaseră o parte importantă, pentru vremea aceea, a producţiei şi circulaţiei mărfurilor, încît rolul lor în viaţa economică a oraşului creşte continuu, cu cît ne apropiem mai mult de secolul al XX-lea. Marea disproporţie dintre ponderea pe care o au în cultura legumelor faţă de industrie şi comerţ este însă vădită şi, desigur, numai lipsa unei industrii în care s-ar fi putut angaja a silit pe cei veniţi mai în urmă să îngroaşe rîndurile celor ce se ocupau cu grădinăritul.

★

Toate cele arătate mai sus constituie, după părerea noastră, suficiente temeiuri să afirmăm despre coloniştii bulgari de la Buzău că n-au format o masă omogenă din punct de vedere al situaţiei lor materiale. Capitalul cu care au venit, locul pe care-l ocupă aici în procesul de producţie impun în rîndurile lor însemnate diferenţieri de clasă. Unii din ei, nu mulţi la număr, ajung să stăpînească numeroase proprietăţi, terenuri arabile, oi, vite mari⁵, case, prăvălii⁶ şi chiar fonduri băneşti, pe care le folosesc în întreprinderi industriale⁷, comerciale sau chiar în scopuri cămătăreşti⁸. Aceştia se recrutau din rîndurile patentarilor, adică ale acelor mai înstăriţi, care reuşiseră să se califice într-o meserie şi, datorită poziţiei lor economice, să se alătore burgheziei româneşti în formaţie.

Pe o treaptă mai jos se aflau birnicii — cei mai numeroşi —, dintre care nu toţi reuşiseră să ia în posesiune un lot de pămînt din moşia oraşului şi, fie că

¹ *Ibidem*, dos. 4 359/1832.

² *Ibidem*, dos. 11 604/1835.

³ Arh. st. Buc., *Catagrafi* (catagrafia oraşului Buzău).

⁴ Scutirile acordate băjenarilor care practicau meseriile şi negoţul, cuprinse în jurnalul Sfatului administrativ extraordinar, din 24 decembrie 1832, au fost aduse la cunoştinţa Ocîrmuirii de Buzău sub forma unei «înştiinţări» a Vistieriei (Arh. st. Buzău, *Subocîrmuirea Pîrscov*, dos. 4 471/1832, f. 1). Cf. C o n s t. N. V e l i c h i, *Aşezămîntele coloniştilor bulgari din 1830*, p. 117—138). Textul integral al acestei înştiinţări a fost publicat recent de Marin Bra ni ş t e în «Mitropolia Olteniei», XIV, Craiova, 1962, 7—9, p. 547—548.

⁵ Arh. st. Buc., *Catagrafi*, oraşul Buzău, mapa 96.

⁶ Dragne sin Vilcu ot Buzău cumpără la 29 august 1836 de la Nedu sîrbu o casă cu locul şi împrejurimile ei (Arh. st. Buzău, *Primăria*, dss. 3/1832, f. 281; vezi şi f. 186).

⁷ Ivancea Slivineanu se judecă în 1839 pentru nişte prăvălii (Arh. st. Buzău, *Tribunalul*, dos. 209/1839).

⁸ Pentru bani daţi cu împrumut şi nerestituiţi, vezi Arh. st. Buzău, *Tribunal*, dos 99/1832, dos. 224/1833, dos. 473/1835.